



ČESKOSLOVENSKÝ SOKOL V ZAHRANIČÍ



JINDŘICH FUGNER

* 10. IX. 1822
+ 15. XI. 1865

ČASOPIS ÚSTŘEDÍ ČESKOSLOVENSKÉHO SOKOLSTVA V ZAHRANIČÍ

Kočník XXXIII.

Číslo 9 (329).

L i s t o p a d 1 9 8 3

Letos na podzim je tomu 114 let, co byl z Tyršova podnětu ustanoven "Tělocvičný spolek paní a dívek pražských", jakožto první ženský tělocvičný spolek v Čechách. Období představující spoustu práce, obtíží i zklamání, avšak také úspěchů a radosti, dobu slavných vítězství na tomto úseku společenského života.

Začátky našich předchůdkyň byly nesmírně těžké, boj za zrovnoprávnění tělesné výchovy a sportu s muži, byl bojem za společenské zrovnoprávnění proti předsudkům a názorům tehdejší doby. Pílí a obětavostí, láskou a houževnatostí se našim ženám podařilo zdolat velké překážky, probudit v sobě sokolské - vlastenecké cítění, položit základy ženského tělovýchovného hnutí a tím stanovit i vlastní obsah práce s postupnými cíli, jež byly důsledně vedenými náčelnictvy ČOS vytvářeny a uskutečňovány.

PÁR SLOV K SESTRÁM A BRATRŮM

Dagmar Bergová
náčelnice Čs. sokolstva v zahraničí

Dlouhá léta tvořila tělesná výchova výrazný základ společenského a kulturního života našich žen. Vyrůstala totiž jako u mužů ze zdrojů našich národních tradic a uváženě se obohacovala teoretickými a praktickými poznatky nejlepších směrů ženského tělocviku. Nesla s sebou ideu společenského postavení pokroku žen a řešení jejího vývoje. Díky výsledkům této soustavné výchovné a vědecké práce, stanula sokolská tělovýchova a sport našich žen na nejvyšších metách světové úrovně. Špičková úroveň sletu i mimořádné úspěchy našich žen na mezinárodních kolbištích toho byly přesvědčivým důkazem.

V současnosti, celosvětovým společenským vývojem se postavení cvičitelek, trenérek i cvičenek nejen v Sokole, nýbrž na celém světě výrazně změnilo. Není už třeba bojovat za tělovýchovné, společenské a kulturní zrovnoprávnění žen, ale v důsledku stále vzrůstající produktivity práce a spotřeby, vedeme především úporný boj s časem. Povolání, domácnost, výchova dětí a mnohdy ještě různá večerní školení a kursy, staly se naší každodenní náplní. Volného času ubylo. Vzrostly nároky na důslednost a i časové rozdělení cvičitelské a trenérské činnosti.

Předsletové období nás nutí nacvičovat tělocvičné skladby. Je to však vše? Je nutné zvyšovat cvičitelskou kvalifikaci, předem připravovat program cvičebních hodin, sledovat odbornou literaturu - avšak pozor, před nabízením módních "tělovýchovných" výstřelků, jež jsou většinou velmi škodlivé nejen tělu, ale i duši, avšak svou vlastní profesionální propagací se líbivě vtírají do naší, sokolské výchovy. Radost z překonaných těžkostí a z úspěchů, radost z vlastního pohybu tvořeného sokolskou metodou, která zkrášluje tělo i duši by měla být odměnou zejména všech generací.

Vážíme si sokolských pokrokových tradic, uznáváme záslužnou práci a často velké osobní oběti těch, kteří v sokolské tělovýchově pracovali před námi, obětovali pro nás své osobní štěstí, výhody i životy.

Práci v Sokole přijímáme dobrovolně, jsme však zavázáni minulostí. Plynou nám povinnosti vychovat novou sokolskou generaci, která jednou předá pochopení sokolské myšlenky celému národu v naší milované vlasti.

ŽALOV

V I L Ě M Z A M A R A

V Torontě zemřel dne 5. června 1983 po těžké nemoci upřímný vlastenec a Sokol bratr Vilém Zamara.

Narodil se 23. března 1909 ve Vídni, sokolské činnosti se účastnil ve Vídni, v Chrudimi a v letech 1928-29 také v Paříži. Za II. světové války byl v roce 1942 internován Japonci v Singaporu. Po komunistickém puči v únoru 1948 opustil Československo, od r. 1952 sídlil v Torontě v Kanadě, kde se také ihned, se svou manželkou Marií, zapojil do sokolské činnosti. Řadu let byli oba pilnými cvičenci a aktivními účastníky mnoha sokolských sletů v Kanadě i ve Spojených státech.

Budiž mu kanadská země lehká!

A N T O N I E S T A M M I N G E R O V Á

Dne 10. října 1983 zemřela ve Vídni nejstarší členka jednoty Sokol Vídeň III., sestra Antonie Stammingerová.

Od svého útlého mládí sokolka, byla dlouho vedoucí dorostenek, později náčelnicí jednoty a v posledních letech členkou výboru.

Pro svou mírnou povahu, bodrost a smysl pro spravedlnost byla u všech členů velmi oblíbená. Její odchod zanechá v jednotě těžko nahraditelnou mezeru.

Sokol Vídeň III.

První

VEŘEJNÉ ŽUPNÍ CVIČENÍ V AUSTRALII

Zora Kašpárková

V neděli 2. října 1983 ve dvě hodiny odpoledne v tělocvičně Sokola Melbourne v Australii zazněly úvodní fanfáry Sukova pochodu "V nový život". Čela obou účastněných jednot nastoupila k slavnostnímu nástupu. I. župní veřejné cvičení bylo zahájeno.

Župa Australská sdružuje 3 jednoty a 1 pobočku. Vzájemně je dělí stakilometrové vzdálenosti, které ztěžují náš vzájemný osobní styk a s jednotou v Jižní Africe ji prakticky znemožňují. A přesto, je mezi našimi bratřími a sestrami dost obětavosti, sokolského nadšení, ukázněnosti, abychom se mohli podílet na společném díle.

V roce 1982 to byla příprava na památný vídeňský slet. Téhož roku, slavnostní 28. říjen v Sydney, kdy tamnější sokolovna byla dokončena, t.j. i druhá, konečná etapa výstavby, opravdu krásného objektu. Při té příležitosti jsme se sešli na společné župní schůzi, kde byly vykonány volby činovníků na další období, stanoveny nové cíle, úkoly a práce župy. Jedním z nich bylo uspořádání veřejného župního vystoupení v Melbourne v říjnu 1983.

Mezi těmito dvěma daty uběhl celý rok, plný sokolské práce, příprav, nácviiku, secvičných, plánování, navrhování i zamítání a nyní stojíme v šicích, abychom sklidili plody svého sokolského úsilí.

Oba sokolské prapory jednot se sklání při státní hymně. Hosty i cvičící vítá bratr župní starosta Haramul, za místní jednotu bratr starosta Schoenpflug a za jednotu Sydney bratr starosta Doležal.

Vlajky jsou umístěny v čele tělocvičny. Střed sálu se vyprázdnil po odchodu posledního z nastoupených cvičících a patřil na chvíli těm nejmenším: 3-6tiletým kteří si vyjeli vláčkem do přírody, uviděli tam ptáčky, zvířátka i třepot lístků a chvění větví stromů ve větru, na palouku váleli sudy, dělali kotrmelce, zahráli si i zatančili s českými říkánkami, zamávali na pozdrav a vláčkem odjeli. Mnozí diváci se v duchu vrátili zpět do doby svého dětství a neodolali, aby si říkánky neříkali spolu s cvičícími dětmi.

Česká poesie v drobných dětských ústech nás vodila po polích, mezích, kde voněla mateřidouska, zvonila kosa a slunce svítilo na celou naši zem. Česká škola, nedílná součást sokolské práce v zahraničí, složila úspěšně svou daň.

Cvičení s obruční, starší zákyňě, právě tak akrobatické cviky začky, která do Austrálie přiletěla asi před půl rokem, překvapilo i potěšilo. Obě jsou z jednoty Melbourne. Žactvo je vždy příslibem života jednoty.

Hold české hudbě složila melbournská sestra, přednesem klavírních skladeb. Zahrála od B. Smetany "Furiant" a od A. Dvořáka "Slovanský tanec".

Dvě starší zákyňě, téměř dorostenky ze Sydney v rytmickém tempu hudby předvedly přesnou a pěknou sestavu na zínenkách: kotouly, přemyty v nejrůznějších kombinacích následovaly za sebou v plynulém sledu.

Čtyři taneční páry v národních krojích z pobočky Canberra, zavířily sálem a česká polka ze Smetanovy Prodané nevěsty asi sváděla mnohou nohu k tanci, nejen ty, co z ní vytvářely měnící se obrazce.

Druhá část pořadu byla skloubena v jednotný celek třemi čísly. Rytmičké cvičení žen ze Sydney, na hudbu B. Smetany "Vltava". Vláčné pohyby doplněné bílými stuhami, vedené hudbou ztvárnily tok pramínku měnícího se v mohutný tok řeky, pění vlnek, hravý jejich skok, lesk mělčín i temnotu hloubky.

Protikladem k jemné ženské skladbě bylo cvičení mužů z Melbourne a Sydney na bradlech: síla, obratnost, odvaha - to jsou znaky a vlastnosti Sokolů-mužů.

Něžná slova Sládkovy básně "Má vlast" uvádí závěrečné společné vystoupení mužů a žen. Na značkách v zákrytech stojí 20 žen a 8 mužů obou jednot i pobočky. Z podia dětský hlásek přednáší básně "Sokolská vlajka". Je to symbol společného sokolského života v bratrství, sesterství a společné práci. Fanfáry Verdiho slavnostního pochodu z opery Aida soustředilo všechny na další cvičení, které sloučilo ženskou ladinost s branností mužů v jeden celek. Poslední společné vzpažení a připažení bylo i společným pozdravem přítomným. Následuje básně "Jednou se vrátím...", jí je vyjádřena touha nás všech i cíl našeho sokolského snažení zachovat národu ideál a myšlenku přes dobu temného útlaku a jednou ji vrátit tam, kde vznikla a vyrostla.

Rozloučení bratří starostů s převzetím sokolských praporů jednot při závěrečném nástupu, bylo tečkou za vystoupením.

Župní veřejné vystoupení s úspěchem skončilo, všichni sklidili srdečný potlesk uznání a ocenění své práce a snahy. Jména neuvádím, protože se na práci podílelo příliš mnoho bratří i sester, třebaže ani necvičili a ve své nejmenovatelnosti by se jim ukřivdilo. Bratr starosta ze Sydney na rozloučenou pronesl odvázná slova: "Snad i budeme mít jednou svůj vlastní župní slet!"

Premyslím, nu ano, proč ne, jako poslední secvičnou a generální zkoušku na VI. slet Čs. sokolstva v zahraničí. Jedna práce končí a na druhou se myslí. Tyršovo heslo "Věčný ruch!" má stále v naší činnosti platnost.

HLÍDKA VZDĚLÁVACÍ

A N O , A N O , N E , N E !

Rudolf Fiala

Keč Vaše budíž: ano, ano, ne, ne! To není příkaz, jen křesťanský. V denním životě se setkáváme s mnohými lidmi, přáteli, ale i případně těmi, kteří jsou jiného názoru a jsou i našimi odpůrci, nebo jsou k nám přímo nepřátelsky zaměření.

Jsou různé motivy, pohnutky, proč se někdy rozmýšlíme svůj názor projevit jasně, nekompromisně, tak jak je to v souhlasu s uvedeným příkazem. S tím se setkáváme v rozhovorech osobních, ale i na poli organizačním, v našich sokolských jednotách, jejich schůzích výborových, výročních nebo jiného druhu.

Jeden z důvodů může být, že máme dojem, že jsme slabší, závislejší na protipartnerovi, že si jasným slovem můžeme uškodit, nedosáhneme svého cíle, úmyslu, nebo že si dokonce svoji posici můžeme poškodit, vzbudit snad i nepřátelství. Tyto, i jiné podobné důvody a domněnky by snad mohly být i pochopitelné. Vždyť jsme jen lidé, ne andělé. Druhý z řady možných důvodů ale může také být, že chceme s každým vyjít, "být s každým zadobře". Nikoho si nepohňevat a tím získat, i když mnohokrát falešnou oblibu, popularitu. Tím si snad svoje případné postavení upevnit. Vzbudit dojem: ten, nebo ta je objektivní, přístupný výměně názorů, dokonce, že nepopulární názor nebude ochoten, ochotna, zastávat s rozhodností pevného přesvědčení. Čili, s úmyslem, svoje postavení, poslání, funkci, udržet za každou cenu, i se slevením zásad, charakteru.

Sokolská myšlenka, její zásady, jsou ale nekompromisně podloženy Husovým zvoláním: "Hledej pravdu, drž pravdu a braň pravdu až do smrti."

Není myslitelné, v tom se musíme stále zdokonalovat a utvrzovat, že nemůže naše řeč, naše názory, být dvojitá, nebo ještě vícere: jednomu, nebo několika říkat a slibovat to, co ve styku s dalším popřeme, nebo tak zvané učešeme, aby, jak se říká: "vlk se našel a koza zůstala celá".

Sokolství a jeho síla byla v charakterové pevnosti jednotlivce, který byl vzorem dalším, ke kterému a na kterého se druzí dívali. A to v očekávání, jak se při té, nebo jiné příležitosti projevíme, zda-li v souladu s tím, co nám sokolská idea říká, nebo zda budeme volit slova i činy opatrně, abychom si neuškodili.

Musíme si být vědomi zkušenosti, že jen o silné, držící slovo i naplňující zásady, které proklamují, se jednotlivci i celky opírají.

Ne o ty, jejichž slova, činy jsou prázdné, jen pro momentální potřebu, kdy druhý den nebo později, jsou pro nás jen tím, co vítr odnese do dálky a zapomenutí.

Pro trvalé hodnoty, které naplňují každý čin pravého příslušníka sokolské rodiny po stránce charakterové, národní i lidské si nemůžeme dovolit přepych nedodržení slova, "sedění na dvou židlích". Právě proto, že jsme si vědomi správnosti zkušeností, že potom se většinou sedne "vedle".

Ale lépe než sedět, je s t á t p e v n ě v životem a zkušenostmi získané pravdě, aby o nás platilo: "řeč jejich je skutečně: ano, ano, ne, ne".

ŽALOV

DR. R U D O L F V Á C L A V Í K

Z Londýna došla smutná zpráva, že tam po šestitýdenním pobytu v nemocnici zemřel po těžké operaci dne 6. října, tři dny před jeho pětadesátými narozeninami, přední exilový pracovník a upřímný Sokol bratr Dr. Rudolf Václavík.

Bratr Václavík pocházel z Nové Vsi u Jilemnice, po studiu práv působil nejdříve jako vyšší poštovní úředník, pak jako advokát v Košicích, odkud v r. 1939 svou praxi přenesl do Kladna.

Po komunistickém puči v únoru 1948 se jen útekem zachránil před zatčením. Během svého pobytu v západním Německu a v Itálii působil v mezinárodní uprchlické organizaci IRO. Zapojil se také ihned do činnosti Sokolské župy dr. E. Beneše v exilu, byl členem župního předsednictva a II. jednatelem župy za její Italský okrsek.

Před 30 lety se odstěhoval do Anglie. Byl činný v Radě svobodného Československa, v Čs. obci legionářské, v Poradním sboru pro západní Evropu, ve Společnosti pro vědy a umění a v Sokole.

Byl to dobrý člověk, který 35 let svého exilu věnoval úsilí o návrat svobody a demokracie do vlasti, kterou tolik miloval.

Poslední rozloučení se zesnulým, dne 12. října, provedl dp. Dr. Jan Lang za velké účasti představitelů všech čs. demokratických organizací v Londýně a četných anglických přátel.

Čest jeho světlé památce!

OHLASY A NÁZORY

Co soudíš, milý čtenáři, o těchto osobních názorech?

O D P O V Í D Á M

Marie Provazníková

Odpovídám na otázku bratra Vrcovského značně opožděně, ale bez své viny. Od vánoc minulého roku zápasím s očními chorobami, které omezovaly mé pracovní možnosti a jejichž léčení vyžadovalo časté změny adres. Tak se stalo, že první čísla letošního ročníku Sokola v zahraničí jsem buď nedostala nebo nečetla. Tím víc jsem byla překvapena, když jsem nedávno zjistila, že se všechny otázky nakonec obracejí na mě. Odpovídám tedy na všechny najednou.

Paměti. Kdo mě zná, ví, že jsem nikdy nečekala, až mi někdo řekne, co mám dělat. Kde jsem viděla potřebu, o kterou se nikdo nestaral, vyhrnula jsem si rukávy a pustila se do práce. Tak to bylo i se záznamy vzpomínek z minulosti i ze současnosti. Ale času na ně bylo pramálo, když jsem vedle Sokola v zahraničí pracovala s župou a okrskem dr. Beneše v táborech IRO, s českou i slovenskou obcí sokolskou v USA a s každým jednotlivcem, který žádal o radu či pomoc. Ale paměti se psaly a píší.

Na otázku bratra Vrcovského je těžko odpovídat. Nedivím se, že se o to nikdo ani nepokusil. Spíš by se měla otázka obrátit "Jak je možno se tak ptát." Vždyť to byl puč, který právě vrcholil. Ve chvíli, kdy přišla delegace ČOS, byl už patrně podepsán dekret jmenující Gottwalda ministerským předsedou. Spíš by se dala očekávat otázka "proč delegace přišla tak pozdě?", na kterou naznačuje odpověď můj článek. (I v tom je několik 'tiskových' chyb, nejhorší, že schůze předsednictva byla v úterý dopoledne. Skutečnost je, že byla v úterý večer. Proto mohla sokolská delegace jít na hrad až ve středu.) Stejně naivní jsou dodatečné otázky o vynucení audience. Od pondělka procházely Prahou sevřené útvary továrních milic. Sverepé typy, které asi musely být pracně vybírány mezi zkušenými kriminálníky. Pochybuji, že takévé našli mezi dělnictvem. Šla z nich hrůza i kdyby byli beze zbraní. Když jich byla plná Praha, je možno předpokládat, že nebyli na hradě? Jak by si mohli čtyři Sokolové beze zbraní vynutit přístup k prezidentovi to si nedovedu představit.

Na druhou otázku, "jak došlo k tomu, že byli vyakčnění dva nejvyšší činníci Sokolstva" - na to je odpověď snadná. Akční výbor ČOS se sešel den po převzetí vlády komunisty, kteří si pak už mohli dělat co chtěli. Spíš by se dala očekávat jiná otázka: Když komunisti ustoupili od požadavku odstranění náčelnice na námitku, že bez ní nebude slet, proč nebyla taková námitka vznesena v případě starostové a náčelníkové?

Odpovědět na 3. otázku "Jak bylo možné, že někteří členové náčelnictva sloužili po puči komunistům" by bylo asi těžko odpovědět i odborníkům v psychologii. Jak je možné, že tíž rodiče mají často několik dětí naprosto odlišných charakterů? Jak je možné, že ze dvou sourozenců stejně vychovávaných jeden se stane počestným občanem a druhý vrahem? Takových případů přece známe dost. Nejsem psycholog ani čtenář lidských myšlenek a tedy na to odpovědět nemohu. Ale mohu uvést několik okolností ze života těch, kterých se to týká, které by snad mohly naznačit cestu k jejich řešení.

Předem vylučuji ze seznamu jmenovaných Jaroslava Šterce, který už 10 let před pučem nebyl členem náčelnictva mužů, protože nenastoupil při slavné mobilisaci v září 1938, před Mnichovem. Tenkrát ještě Sokolové někoho takového mezi sebou nesnesli.

Josef Truhlář měl dlouhou sokolskou minulost. Zúčastnil se prý omladinářského hnutí a trpěl za to v úředním postupu. V Sokole byl velice oblíben jako znamenitý táborový řečník tehdejšího stylu. Stal se tím velice populárním. O jeho jiné sokolské činnosti mnoho nevím; jen to, že župa Tyršova, jejíž byl starostou, patrně nebyla příliš spokojena s jeho výkonem funkce ale byla v rozpacích, jak postavit proti němu protikandidáta. Rozřešili to nakonec způsobem osvědčeným již ve starém Římu: zvolili jej čestným starostou a skutečným starostou někoho jiného. Ve svých řečech se vyjadřoval otevřeně a bojovně jak proti Rakousku, tak později proti nacistům i komunistům. V den puče byl mezi prvními kdo přišli do Tyršova domu a hlásal: "Co budeme dělat? Něco se dělat musí. Stihne-li člověka voda, musí z počátku plavat s proudem a teprve později hledat cestu z něho ven." I když tato zásada je pochybná, bylo z ní patrné, že v době puče Truhlář ještě byl protikomunist a doufal v možnost pozdějšího odporu. Ještě v době sletu, po demonstračních žactva a dorostu sedával vedle mě ve schůzích a pobručoval si pod fousy "pod kuratelou sloužit nebudu - pod kuratelou sloužit nebudu." Ale když byl přímo otázan, přímo žádán, na úsudek o demonstracích, mluvil už jen o povinné účtě k hlavě státu, a druhý den už jsme ho viděli horlivě vybízet k holdu novému prezidentovi. Co a jak zvrátilo jeho sokolské přesvědčení v pravý opak, můžeme jen hádat.

MUDr. František Bláha - v době puče v nejlepších letech, měl bezvadnou sokolskou minulost. Aktivní a neúnavný v jednotě i v župě, měl všeobecnou důvěru. Z koncentračního tábora přicházely zprávy, že bral na sebe veliké riziko zachraňováním starých a nemocných vězňů před plynem a vynikající péčí o všechny nemocné. Víím, že manželka mu posílala ve zřídka povolených potravinových balíčcích léky pro nemocné. Ctižádostivý byl, o tom není pochyby, ale nezdá se mi, že byla ctižádost jeho hlavním motivem. Spíš jsem měla dojem, že přátelským poměrem ke komunistům doufá postupem doby napravit jejich výstřelky a umožnit Sokolu svobodný vývoj. Z této bláhové víry jej vyléčila teprve sovětská invaze, vystoupení ze strany mu patrně vyneslo záhadnou smrt neznámým autem na jasně osvětlené ulici. I v době největší kolaborace se snažil Sokolům pomáhat. Kdo si troufá rozhodnout, bylo-li jeho jednání vedeno snahou zachránit ze Sokola aspoň něco, nebo byla-li to dvě želízka v ohni? Kdo vidí do lidské duše?

JUDr. Miroslav Klinger. Je-li u obou předcházejících možno mluvit o sokolské minulosti, pochybuji o tom u Klingera. Byl velmi dobrý cvičenec a dostal se do popředí jen náhodným a nepromyšleným výrokem Jindry Vaníčka. Když v r. 1920 Jindra oznámil, že nechce víckrát kandidovat, a župní náčelníci namítli, že nemají za něj náhradu, odpověděl Jindra: "Ale máte, třeba Klingra." Náčelníci jej přemluvili, aby zůstal, ale Jindrovův úsudek o nástupci zůstal v dobré paměti. Klinger zpsněl a okolí mu dalo titul "korunní princ", zpočátku dobromyslně, později ironicky, ale Klinger to bral vážně. Jak je známo, Jindra byl brzy nato postižen mozkovou mrtvicí, která těžce zasáhla i jeho inteligenci. Neuvědomil si, že teď byl čas resignovat, nikdo se neodvážil mu to připomenout, nebo dokonce postavit protikandidáta. Teprve v 31. roce se náčelnictvo odhodlalo Jindrovi resignaci navrhnout a on ji ochotně podal. To postavilo cvičitelský sbor před nesnadné rozhodování.

Jindrovův návrh byl obecně přijímán jako odkaz. Ale po celou dobu Jindrovovy nemoci zastával jej Agaton Heller, jako první místonáčelník ve vsí práci a ve všech spojených funkcích. Bez nejmenšího uznání - sokolské úřady nikdy nebyly honorovány, takže neutrpěl hmotnou újmu, ale vážnost a úcta spojené s funkcí náčelníka stále se vztahovaly ke jménu Vaníček. Cvičitelský sbor si uvědomil, že by bylo těžkou křivdou nezvolit Agatona náčelníkem aspoň na jedno období. Při jednání o tomto problému nemohl být přítomen Klinger, jako druhý kandidát. Náhodou jsem ho potkala na chodbě, krajně napjatého, kouřícího jednu cigaretu za druhou. Když mě viděl, nemohl už ovládnout své rozčilení a vybuchl: "Já vůl! Já vůl! Já vůl! Kdybych byl šel k DTJ, byl bych už dávno nejen náčelníkem, ale taky poslancem". - Tenkrát jsem prvně poznala Klingrovu povahu a cíl. Zvolen byl Agaton Heller, současně jsem já byla zvolena náčelnicí. Dobře jsme si rozuměli a spolupracovali. Agaton přijal můj návrh zamítnutý před VIII. sletem, abychom si dali za úkol využít údobí mezi dvěma slety vždycky k soustředění práci na větším projektu. Utvořili jsme společnou komisi ze zástupců obou náčelnictev a vzdělávacího předsednictva a vypracovali čtyřletý program k všeobecné spokojenosti. Když byl hotov, prohlásilo náčelnictvo mužů, že jej nepředloží výboru ČOS ke schválení a žádalo totéž od ostatních. Byli jsme ohromeni tímto obratem. Teprve později mě bratr Pechlát svěřil, že toto rozhodnutí bylo kategoricky vynuceno Klingrem, který je chtěl předložit až bude náčelníkem. Obával se, kdyby byl předložen Hellerem, že by výbor odmítl zvolit jiného náčelníka. Marně mu slibovali, že bude referentem a tedy mluvit za tento návrh, Klinger trval na svém. Tak skončila první krásná spolupráce všech tří výchovných sborů. Ženy a vzdělávací sbor své návrhy předložily, muži museli čekat.

Po 2 letech byl Klinger zvolen náčelníkem. V době nemoci Jindrový poklesla činnost náčelnictva mužů, zatímco mladší náčelnictvo žen překonalo obtíže svých prvních začátků a pracovalo horlivě. V mnohém nyní vedlo náčelnictvo žen před náčelnictvem mužů. Aby to vyrovnal, zneužíval Klinger svého přednostního postavení ve vedení, aby práci žen zdržoval a ztěžoval. Ztrátu prestiže po smrti Jindrově se snažil nahradit mocí. Nejlepší pracovníky náčelnictva mužů kandidoval do předsednictva ČOS na úkor jejich vlastní odborné práce. Na X. sletu - jediném, který vedl - se ukázal Klinger naprosto neschopným. Náčelnictvo mužů bylo nuceno postavit br. Pechláta na náčelnický můstek za náčelníka, aby mu napovídal, jak má velet. Všechny tyto zjevy a mnoho jiných ukazova-

ly, že Klinger nemá charakteru, ani v jednání nic, co by bylo ve shodě se sokolskými ideály. Přesto byl náčelníkem 6 roků. A když do další volby přinesli mladší členové náčelnictva protikandidáta, dokonce staršího než Klinger, raději svou kandidaturu odvolal.

Tak nám tři bratři, na které se br. Vrcovský ptá, představují tři rozmanité typy, které se zdály být Sokoly a selhali když situace vyžadovala čin. Jak mohli tak dlouho předstírat sokolství, které v nich buď vůbec nebylo anebo nebylo dost pevné?

Odpověď na otázku br. Vrcovského by patřila spíš odborníku - psychologu, kterým nejsem. Já a zdá se, že nikdo z nás. Nám, kteří jsme byli pověřeni vedením, by patřila spíš otázka zdali nebyla sokolská výchova mařena nebo oslabována jinými silami, chybami, nebo mylnými výklady, které nebyly včas postřehnuty a napraveny. To je však otázka, která by sama o sobě vyžadovala hlubšího studia a rozboru, než je možno v článku sokolského měsíčníku.

Zjištění viníků minulých chyb nemůže už napravit jejich následky, ale najdeme-li odpověď na druhou otázku, může být vodítkem pro vývoj Sokola v budoucnosti.

Hodně naznačují mé vzpomínky, ale odpověď mohou dát teprve úplné paměti - jako celek.



*Sestra Provazníková, která se minulý měsíc dožila 93 let
a žije nyní na odpočinku v městě Salem ve státě
Oregon, USA, při práci na svých sokolských pamětech
Snímek byl pořízen v její pracovně 28. října 1983 bratrem V. Ženíškem*

Propastný rozdíl

MISTROVSTVÍ SVĚTA DALŠÍM DŮKAZEM ÚPADKU ČS. GYMNASTIKY

Od vzniku Sokola řadili se sokolští závodníci v nářadovém tělocvičnictví k nejlepším na světě; vytvořili a udrželi si tradici nejlepších sokolskou dobrovolností, obětavostí a kázní, při čemž jejich úspěchy byly založeny na vlastní soběstačnosti – bez podpory státu. Jména Hudec, Gajdoš, Starý, Tintěra, Löffler, Sládek, Petráček, Kollinger, proslavili Československo a Sokol v celém světě.

Z podstaty sokolského základu a sokolských cvičitelů žila a těžila ještě i řada let čs. tělovýchova po komunistickém puči v únoru 1948, kdy komunisté sokolskou organizaci zničili a nahradili ji fyskulturou po sovětském vzoru. Sokolskou dobrovolnost, jíž Sokol dosáhl široké, jednomilionové členské základny, nahradili komunisté systémem několika privilegovaných klubů a sportovních hvězd; sokolskou soběstačnost nahradili všemožnou podporou státu a štáby placených trenérů, politických vychovatelů a různých funkcionářů. Sami přiznávají, že "v ČSSR platí gymnastika k preferovaným sportům" (Sportovní-moderní gymnastika č.9. ročník XXXII/1983).

A výsledek 35ti letého působení komunistů? Stálý úpadek. Jestliže měl Sokol před únorem 1948 3,686 jednot v nichž se pěstoval nářadový tělocvik, komunisté soustředili nářadový tělocvik do Svazu sportovní gymnastiky, který v roce 1978 měl 310 oddílů v celé ČSSR a podle zprávy předsednictva Svazu klesl tento počet v roce 1983 na 272 oddílů s celkovým počtem 14,432 cvičenců a cvičenek. S úpadkem členské základny musel se nutně dostat i úpadek úroveň a následkem toho také stále řidčí případy úspěchů na mezinárodním kolbišti.

Nejnovejším důkazem propastného rozdílu někdejších úspěchů sokolských družstev a hubených výsledků současných reprezentantů komunistické čs. tělovýchovy byl podán na XXII. mistrovství světa konaném ve dnech 23.-30. října 1983 v Budapešti. Čs. družstvo žen se nejen nedokázalo probojovat do první třetice, ale muselo se uspokojit s umístěním na 6. místě, za Bulharskem a Čínou. Družstvo mužů skončilo dokonce až na 14. místě, za družstvy Švycarska, Rumunska, Kuby a Koreje. V závodech jednotlivkyň se umístily nejlépe Jana Labáková (20.), Hana Řičná (21.) a Martina Polcrová (30.). V soutěži mužů se umístili nejlépe Dušan Hilbert (58.), Daniel Orlet (65.) a Vladimír Brummer (77.) Čtenáře bude zajímat, že bratr James Hartung, člen Americké obce sokolské, který byl členem družstva USA, získal 26. místo.

Pořadí družstev žen: 1. SSSR 393,45 bodů, 2. Rumunsko 392,10, 3. NDR 389,25, 4. Bulharsko 388,95, 5. Čína 387,65, 6. ČSSR 386,95, USA 385,05, 8. NSR 384,80, 9. Maďarsko 381,90, 10. Kanada 378,20,

11. Korea (Sev.) 378,10, 12. Japonsko 376,00, 13. Španělsko 374,05, 14. Švýcarsko 373,95, 15. Itálie 370,80, 16. Francie 370,70, 17. Británie 370,15, 18. Cuba 367,10, 19. Již.Korea 364,80, 20. Holandsko 364,80, 21. Rakousko 358,25, 22. Brazílie 357,50, 23. Austrálie 352,10, 24. Izrael 351,10, 25. Finsko 350,85.

Jednotlivkyně: 1. N. Jurčenkova, SSSR 39,600 bodů, 2. L. Agacheová, Rumunsko 39,525, 3. O. Mostépanová, SSSR 39,450, 4. K. Szabová, Rumunsko 39,425, 5. M. Gnaucková, NDR 39,325, 6. B. Stojanová, Bulharsko 39,275, 7. T. Frolová, SSSR 39,225, 8. S. Rauová, NDR 39,175, 9. O. Bičerová, SSSR 39,150, 10. A. Chičová, SSSR 39,100, 11. L. Cutinová, Rumunsko a J. McNamarová, USA, obě 39,025, 13. Z. Grančarová, Bulharsko 39,000, 14. Y. Čenová, Čína 38,975, 15. M. Stanuleťová, Rumunsko a N. Ilenková, SSSR, obě 38,925, 17. S. Topalová, Bulharsko 38,875, 18. K. Johnsonová, USA 38,850, 19. J. Labáková, ČSSR 38,800, 20. S. Renciúvá, Rumunsko 38,775, 21. H. Řičná, ČSSR 38,725, 22. B. Demirevá, Bulharsko 38,700, 23. G. Fährhrichtová, NDR a J. Wuová, Čína, obě 38,675, 25. Y. Maová, Čína 38,650, 26. M. Barbalatová, Rumunsko 38,650.

Pořadí družstev mužů: 1. Čína 591,45, 2. SSSR 591,35, 3. Japonsko 588,85, 4. USA 585,65, 5. NDR 584,95, 6. Maďarsko 581,55, 7. Bulharsko 577,10, 8. NSR 576,30, 9. Francie 576,15, 10. Švýcarsko 575,50, 11. Rumunsko 573,70, 12. Kuba 573,60, 13. Korea (Sev.) 571,90, 14. ČSSR 568,10, 15. Kanada 565,30, 16. Itálie 565,20, 17. Británie 562,15, 18. Korea (Již.) 559,85, 19. Španělsko 559,45, 20. Austrálie 556,00, 21. Norsko 551,55, 22. Švédsko 549,20, 23. Brazílie 548,20, 24. Rakousko 538,50, 25. Izrael 538,20.

Jednotlivci: 1. D. Bilozerčev, SSSR a F. Tong, Čína, oba 59,350, 3. N. Li, Čína 59,200, 4. A. Akopjan, SSSR 59,075, 5. A. Pogorelov, SSSR 59,050, 6. K. Gušiken, Japonsko 59,025, 7. Y. Lou, Čína, 58,925, 8. V. Artěmov, SSSR a Z. Xu, Čína, oba 58,900, 10. K. Sotomura, Japonsko 58,850, 11. G. Gučzoghy, Maďarsko 58,825, 12. X. Li, Čína 58,775, 13. Y. Korolev, SSSR 58,700, 14. N. Kajitani, Japonsko 58,675, 15. Y. Li, Čína, M. Watanabe, Japonsko, S. Kroll, NDR, všichni tři 58,650, 18. B. Makuc, SSSR 58,625, 19. J. Fischer, NDR 58,600, 20. M. Gaylord, USA 58,575, 21. P. Vidmar, USA 58,450, 22. U. Hoffmann, NDR 58,425, 23. N. Hirata, Japonsko 58,400, 24. S. Morisue, Japonsko 58,325, 25. B. Conner, USA 58,300, 26. J. Hartung, USA a F. Donath, Maďarsko, oba 58,200.

Mistrovství světa v Budapešti se zúčastnil dosud největší počet družstev - 53 (27 družstev žen, 26 družstev mužů). Před tím největší počet byl na XX. mistrovství ve Fort Worth v Texasu r. 1979, jehož se účastnilo 51 družstev. XXI. mistrovství v Moskvě r. 1981 se zúčastnilo 46 družstev.

Soutěž v Budapešti byla současně kvalifikačním závodem pro účast na Olympijské hry r. 1984 v Los Angeles. Prvních 12 družstev mužů a žen se k účasti kvalifikovalo; družstva jež se umístila na 12.-16. místě mohou vyslat 3 závodníky, družstva na 16.-18 místě dva závodníky.

Slabě 14. místo mužů ČSSR tedy znamená, že čs. gymnastika mužů nebude na Olympijských hrách zastoupena družstvem - jen třemi jednotlivci...

S O U T Ě Ź

NA SKLADBY SLETOVÝCH CVIČENÍ VŠECH SLOŽEK PRO VI. SLET ČS. SOKOLSTVA V ZAHRANIČÍ R. 1986 V CURYCHU

Ústředí Československého sokolstva v zahraničí rozepisuje tímto soutěž na skladby sletových cvičení všech složek pro VI. slet Československého sokolstva v zahraničí r. 1986 v Curychu.

Soutěžní podmínky:

1. Soutěž se vypisuje pro společná cvičení prostná pro žactvo (hoši a dívky od 6 do 14 let), pro dorost (hoši a dívky od 14 to 18 let) a pro členstvo (muži a ženy nad 18 let), jakož i pro zvláštní vystoupení mužů, pro zvláštní vystoupení žen a pro vystoupení tanečních skupin.
2. Skladby mohou obsahovat cvičení prostná bez náčiní, nebo s náčiním, jež je snadno dostupné.
3. Součástí každé skladby musí být patřičný hudební doprovod, podle možnosti provedený nahrávkou na magnetofonovou pásku nebo kasetu.
4. Časová délka trvání skladby má být pro žactvo 8 až 10 minut, pro dorost a členstvo nejméně 10, nejvýše 15 minut.
5. Cvičební celky všech skladeb mají být voleny tak, aby bylo možné nacvičovat skladby v celku také v jednotách s malým počtem cvičenců a cvičenek; v žádném případě nemají přesahovat 9 cvičenců (cvičenek).
6. Soutěžní lhůta končí dne 30. června 1984.
7. Jednotlivé skladby v konečné úpravě, podrobně rozepsané a doprovazené hudebním doprovodem, rovněž v konečné úpravě, musí být doručeny náčelnictvu Ústředí na adresu náčelnice (Dagmar Bergová, Winkelmat 813, CH-5726 Unterkulm, Švýcarsko).
8. Všechny došlé skladby budou posouzeny zvláštní komisí cvičitelských sborů Ústředí; konečné rozhodnutí, na základě doporučení cvičitelských sborů, učiní výbor Ústředí, jehož rozhodnutí bude konečné.
9. Rozhodnutí výboru Ústředí bude učiněno na jeho schůzi v srpnu 1984; výsledek bude uznámen všem účastníkům soutěže a uveřejněn v časopise "Československý Sokol v zahraničí".
10. Soutěž je čestná, nemá hmotných cen. Přijetím skladby výborem Ústředí přechází autorské právo na Ústředí Československého sokolstva v zahraničí.

11. Zájemci o soutěž, autoři cvičení a hudebních doprovodů, mohou si vyžádat další podrobnosti od náčelnice Ústředí sestry Dagmar Bergové (adresa uvedena v odstavci č. 7).

Na zdar!

ÚSTŘEDÍ ČESKOSLOVENSKÉHO SOKOLSTVA V ZAHRANIČÍ

Zdeněk M. Dobrovolný
jednatel

Jan Waldauf
starosta

Dagmar Bergová
náčelnice



Ž U P A K A N A D S K Á

Montreal

24. ROČNÍK TENISOVÉHO TURNAJE jednoty se konal 27. a 28. srpna 1983 v krytých dvorcích "Tennis 13 Laval" za účasti 30 hráčů z Kingstonu, Ottawy a Montrealu. O putovní poháry soutěžilo 6 dorostenců, 5 žen a 19 mužů.

Vítězem soutěže Juniorů a obhájce putovního poháru "Tony Dojčka" byl opět Karel Dubravčík z Montrealu, druhým byl D. Urbánek z Kingstonu.

Putovní pohár žen vyhrála Romana Skuherská, pohár útěchy získala Líba Proschková - obě z Montrealu.

V čtyřhře žen zvítězily R. Skuherská a L. Proschková, ve smíšené čtyřhře Ondřej Lis a Líba Proschková nad Bob Kotanem a Romanou Skuherskou.

V soutěži mužů do 45 let zví-

težil Ondřej Lis ve finále nad Ivou Jirkovským, do semifinále se probojovali také J. Urbánek a B. Kotan. Pohár útěchy vyhrál Josef Scheib před Dr. P. Dubravčíkem.

V soutěži mužů-seniorů do 55 let zvítězil Ivo Jirkovský před Janem Svobodou.

V soutěži mužů-seniorů nad 55 let získal putovní pohár "Oty Backa" Standa Skála z Montrealu před Jar. Anderlem, J. Kořistkou a J. Gazdou.

V čtyřhře mužů zvítězili I. Jirkovský a O. Lis před dvojicí I. Rohanem a B. Ramsayem.

- St.Sk. -

Ž U P A Š V Ý C A R S K Á

Bern

LETNÍ TÁBORÁKY jednoty, konané vždy v období, kdy jednoty necvičí, protože tělocvična je během prázdnin zavřena, byly opět velmi oblíbené. Celkem se během července a srpna konalo osm táboráků spojených s přátelskou besedou, často i s návštěvníky a hosty z Československa nebo z jiných jednot, a při zpěvu národních, sokolských a trampských písní.

- s.h.

ŽUPA VÍDEŇSKÁ

Župní turnaj v odbíjené žen

Župní náčelnictvo spolu s odborem odbíjené uspořádali v neděli, dne 4. září 1983 na letním hřišti v Kierlingu u Vídně přátelský turnaj v odbíjené žen. Počasí moc neprálo, po letních dlouhotrvajících vedrech začalo v sobotu silně pršet a značně se ochladilo. V neděli sice dešť ustal, ale bylo podmračené počasí se silným a studeným větrem, který pronikal až do kostí. Díky větru ale bylo možné turnaj sehrát, protože vysušil mokré hřiště. Přes všechnu povětrnostní nepřízeň se sešla 4 družstva žen a hrstka diváků, převážně z řad rodinných příslušníků, kteří vytrvale povzbuzovali naše sestry. Celkem byla účast asi 70 osob.

Bojovalo se tvrdě, předem favorizovaná družstva vítězila mnohdy až po pěti tvrdě vybojovaných setech. Celkové umístění bylo:

1. družstvo Sokola Vídeň 3 - "A",
2. družstvo Sokola Vídeň 16.,
3. družstvo Sokola Vídeň 3 - "B",
4. družstvo Sokola Vídeň 12/15.

V pozdních odpoledních hodinách byl turnaj ukončen vyhlášením výsledků a rozdělením cen - různé velikých bombonier, které byly radostně přijaty unavenými hráčkami a okamžitě zlikvidovány. O dobrou organizaci turnaje se zasloužila župní vedoucí odbíjené žen sestra Blanka Freyová, které patří dík, že všechno klaplo i přes různé komplikace s některými neukázněnými sestrami (nedochvilnost, nedostavení se a pod.). Tento turnaj se nehrál o putovní pohár, jak bylo původně na jaře ohlášeno, protože ne všechna družstva měla přes léto možnost tréno-

vat v přírodě. Pohárový turnaj se bude hrát na podzim v hale.

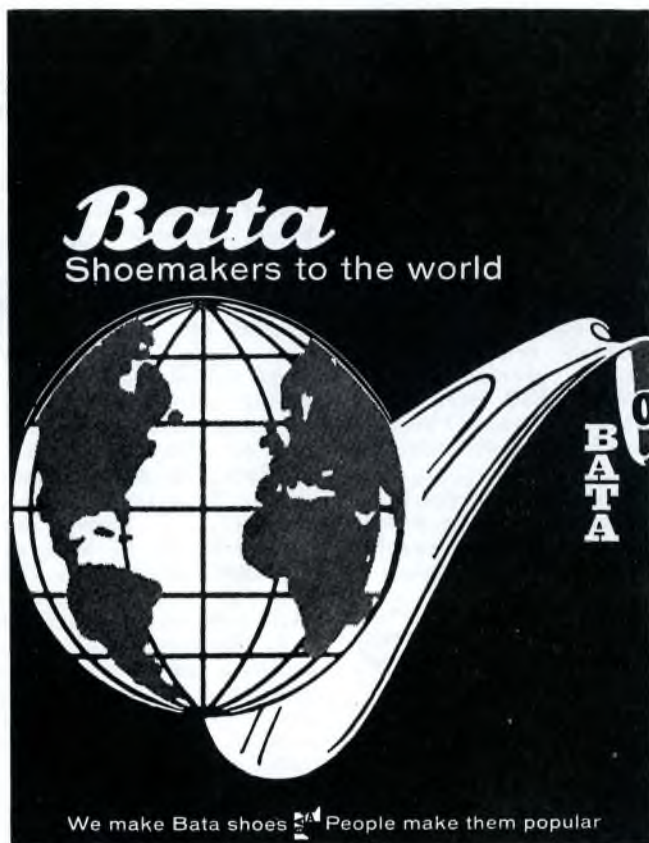
M. Hřrnerová

Vídeň XVI.

DĚTSKÝ DEN pořádaný každoročně jednotou pro děti všech jednot župy i celé čs. menšiny ve Vídni se konal letos 18. září opět na sokolském hřišti v Kierlingu. Počasí podniku prálo a již v 11 hodin dopoledne vyrazily děti s vedoucími k Dunaji na pruty na opékání burtů. Po chutném obědě se konala oblíbená a veselá soutěž kousání do obrovského koláče v němž byly ukryty pětišilinky. Velké oblíbené všech se těšily následující závody v 10 disciplínách: 1. odhad vzdálenosti, 2. hod míčkem do dálky, 3. skok do dálky s místa, 4. hod míčkem k malému míčku, 5. velké švihadlo, 6. hod na terč, 7. ideová zkouška, 8. stoj o hlavě, 9. váha předklonmo, 10. hod do nádoby. Nejlepších výsledků dosáhli T. Kostohryz s 44,5 body, A. Rozmarýn 40,5 bodů a J. Muhlberger 38,5 bodů. Vítězné družstvo pak mohlo za odměnu na ukončení dne zažehnout táborový oheň. Jakmile vyšlehly plameny, zazněly české písně a později se opékaly burty.

Tradiční dětský den byl opět velmi úspěšný. Velkou zásluhu na zdárném průběhu mají sestry Soukupová a Fárová, které celý den pilně pracovaly v kuchyni, vedoucí žactva bratr Knotek a sestry Muhlbergerová a Pibilová. Zvláštní zmínku si zaslouží dorost za vydatnou pomoc kterou organizátorům úspěšného dne v jeho průběhu poskytoval. Radost dětí i rodičů byla jim všem jistě odměnou největší.

B.Ž. - VSL.



ČESKOSLOVENSKÝ SOKOL V ZAHRAŇIČÍ - CZECHOSLOVAK SOKOL ABROAD
Majitel a vydavatel: Ústředí čs. sokolstva v zahraničí
Owner and Publisher: Czechoslovak Sokol Abroad

Vychází měsíčně s výjimkou července a srpna
Published monthly except July and August

Předplatné: \$ 6.00 (U.S.) ročně
Subscription: \$ 6.00 (U.S.) per year

Administrátor - přijímá změny adres a předplatné ze všech zemí:
O. Stehlík, 1665 Bloor St. East, Apt. 1001, Mississauga, Ont., Canada L4X 1S4
Redaktor: Jan Waldauf, 2333 Kenbarb Rd., Mississauga, Ont., Canada L5B 2E9